

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1569

Vragen van het lid **Ulenbelt** (SP) aan de Ministers voor Wonen en Rijksdienst en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *asbestsanering* (ingezonden 5 maart 2014).

Antwoord van Minister **Blok** (Wonen en Rijksdienst) mede namens de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ontvangen 28 maart 2014).

Vraag 1

Bent u bekend met de gang van zaken bij de asbestsaneringen in Louweshoek?¹

Antwoord 1

Ja, ik ben bekend met de betreffende uitzending van Kassa, waarin de asbestsaneringen in Louweshoek aan de orde kwamen. Het gaat hier overigens om een lokale kwestie met lokale verantwoordelijkheid waardoor bij mij niet alle details van de sanering bekend zijn.

Vraag 2

Wanneer, hoe en door wie heeft asbestinventarisatie plaatsgevonden voorafgaand aan de saneringswerkzaamheden in Louweshoek? In welke toepassingen is asbest aangetroffen in en aan de woningen?

Antwoord 2

Woonzorg Nederland heeft aan een gecertificeerd asbestinventarisatiebureau, Environment Consultancy B.V. uit Zeewolde, opdracht gegeven een initiële asbestinventarisatie uit te voeren. Hierover is in mei 2013 gerapporteerd. Er zijn bronnen aangetroffen bij het vloerzeil in de woningen en de bitumen lijmlaag onder het vloerzeil op de 5de verdieping, de cv-ruimte (pakking en golfplaat in ketelfundering), bitumen vochtstrook, gevelbeplating en binnenspouwblad.

Ter voorbereiding aan de geplande onderhoudswerkzaamheden aan de buitengevels en het dak heeft Woonzorg Nederland aan een ander gecertificeerd asbestinventarisatiebureau, BCM Consultancy uit Nijmegen, gevraagd een nadere asbestinventarisatie uit te voeren. Hierover is in juni 2013 gerapporteerd. Uit deze rapportage blijkt dat er sprake is van verschillende asbesthoudende toepassingen aan de buitengevels en het dak van het

¹ Uitzending Kassa, zaterdag 1 maart 2014, VARA

gebouwencomplex, te weten: kit, bitumen stroken en (gevel)beplating. Op basis van dat rapport is de saneringsmelding voor het verwijderen van de gevelbeplating bij het stadsdeel Nieuw West gedaan.

Vraag 3

Welke saneringsmethoden zijn wettelijk voorgeschreven bij de in Louwershoek aangetroffen toepassingen van asbest?

Antwoord 3

De toe te passen saneringsmethoden volgen uit de wettelijke voorschriften waarin naar de certificatieschema's SC 530 (asbestverwijdering) en SC 540 (asbestinventarisatie) is verwezen. De toe te passen saneringsmethoden zijn vastgelegd in het inventarisatierapport. Daarin wordt uitgegaan van een zogenaamde risicoklasse-2-(buiten)sanering. Voorafgaand aan het slopen dienen de platen nat te worden gespoten. Bij de demontage moet breken worden voorkomen.

Vraag 4

Welk bedrijven hebben de sanering uitgevoerd? Waren zij in het bezit van alle daarvoor benodigde certificaten en opleidingseisen? Geldt dat ook voor het personeel dat de sanering uitvoerde?

Antwoord 4

De vloerzeilen zijn in verschillende woningen door een gecertificeerd asbestsaneringsbedrijf verwijderd. Aanvankelijk gebeurde dit bij mutatie (vertrek van de huurder). Vanaf 2013 is bewoners ook de gelegenheid gegeven om voortijdig het vloerzeil door dit gecertificeerd bedrijf te laten verwijderen, met gebruikmaking van een wisselwoning en verhuiskostenvergoeding.

Na twee proefsaneringen zijn op 6 januari 2014 onderhoudswerkzaamheden aan de gevel gestart door een ander gecertificeerd asbestsaneringsbedrijf. Het personeel dat de werkzaamheden uitvoerde, beschikte volgens het werkplan over de benodigde persoonscertificaten.

De Inspectie SZW start, naar aanleiding van recent verkregen nieuwe informatie, een nader onderzoek. Daarom treft u hier geen specifieke bedrijfsnamen aan. Over lopend onderzoek verstrekt de Inspectie SZW geen namen van bedrijven die in het onderzoek betrokken zijn of worden. Zoals bekend heeft de minister van SZW in zijn brief aan de Tweede Kamer van 21 februari 2014 (Kamerstuk 25 883, nr. 232) aangegeven dat hij de juridische mogelijkheden verkend om meer informatie over de asbestovertredingen openbaar te maken.

Vraag 5

Hoe vaak is gedurende de sanering ter plaatse door de toezichthouder (stadsdeel, de woningcorporatie en de gemeente) controle uitgevoerd op de werkzaamheden? Acht u dit voldoende?

Antwoord 5

Woonzorg Nederland heeft een bouwkundig opzichter ingehuurd voor de begeleiding van dit onderhoudsproject. Op 6 januari 2014 zijn de asbestsaneringswerkzaamheden gestart. Op 8 januari 2014 heeft de toezichthouder van stadsdeel Nieuw-West van de gemeente Amsterdam geconstateerd dat de werkzaamheden op onzorgvuldige wijze werden verricht en heeft die dag mondeling gemaand tot het staken en gestaakt houden van de asbestsaneringswerkzaamheden. Met een brief van 10 januari 2014 heeft het stadsdeel de stillegging schriftelijk bevestigd.

Vraag 6

Hoe vaak is gedurende de sanering ter plaatse door toezichthouders van de Inspectie voor de Leefomgeving en Transport (ILT) en de Inspectie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ISZW) controle uitgevoerd? Acht u dat voldoende?

Antwoord 6

De Inspectie SZW heeft op 8 januari 2014 op verzoek van toezichthouders van het stadsdeel Nieuw-West van de gemeente Amsterdam een inspectie verricht. Zie verder ook de antwoorden op de vragen 4 en 5. Naar aanleiding van recente informatie, start de Inspectie SZW een nader onderzoek. Asbest is een speerpunt voor de Inspectie SZW. De Inspectie SZW inspecteert intensief en gaat zowel steekproefsgewijs als risicogericht te werk. Alle asbestsaneringsbedrijven worden regelmatig bezocht. Dit geldt niet voor alle saneringslocaties: de Inspectie SZW ontvangt jaarlijks 60.000 meldingen over werkzaamheden op de saneringslocaties die uitgevoerd worden door de gecertificeerde asbestsaneringsbedrijven. De Inspectie Leefomgeving en Transport houdt geen toezicht op de asbestsanering van gebouwen.

Vraag 7

Is conform de voor de asbestsanering van toepassing zijnde wettelijke voorschriften gewerkt? Zo nee, wat zijn bij die controles de geconstateerde misstanden geweest?

Antwoord 7

De gemeente heeft de werkzaamheden stilgelegd omdat de werkzaamheden op onzorgvuldige wijze werden verricht. Volgens de openbare informatie van het stadsdeel Nieuw-West van de gemeente Amsterdam gebeurde dit omdat de asbestsaneerder zich niet aan de afspraken uit het werkplan en de geldende normen voor asbestsanering hield. De Inspectie SZW heeft niet kunnen vaststellen of de werkzaamheden conform de risicoclassificatie en de beschreven werkmethoden uit het inventarisatierapport cq het opgestelde werkplan van het saneringsbedrijf zijn uitgevoerd, omdat het werk reeds was stilgelegd. Ook de gemeentelijke toezichthouders die het werk hebben stilgelegd, hebben hierover geen informatie aan de Inspectie SZW verstrekt.

Vraag 8

Welke consequenties hebben de misstanden gehad voor het saneringsbedrijf? Kan op grond van deze misstanden de certificering ingetrokken worden? Zo nee, wanneer wordt dan wel de certificering ingetrokken, en door wie?

Antwoord 8

Het intrekken van het certificaat is een sanctie die kan worden opgelegd door de certificerende instelling, afhankelijk van de geconstateerde tekortkomingen. Het certificatieschema asbestverwijdering (SC530) schrijft voor wanneer welke sanctie moeten worden opgelegd. Het opleggen van sancties bij geconstateerde misstanden is de verantwoordelijkheid van certificerende instellingen. De verantwoordelijke certificerende instelling heeft op de locatie Louweshoek geen controle uitgevoerd. Ook heeft de certificerende instelling – voor zover bekend – geen klachten ontvangen die aanleiding zouden kunnen zijn tot een onderzoek.

Vraag 9

Hoe lang ligt de sanering van het asbest in en aan de woningen in Louweshoek nog stil? Onder welke voorwaarden kunnen deze weer worden hervat? Sluit u uit dat hetzelfde bedrijf dit werk voortzet?

Antwoord 9

De werkzaamheden mogen worden hervat als is voldaan aan de gestelde eisen die verwoord zijn in de brief van het stadsdeel Nieuw-West van de gemeente Amsterdam (zie antwoord op vraag 6). Woonzorg Nederland heeft daarnaast toegezegd dat de werkzaamheden pas worden hervat als de plannen zijn besproken met de bewonerscommissie. Verder heeft Woonzorg Nederland de hoofdaannemer geadviseerd een andere asbestsaneerder te contracteren voor het afronden van de saneringswerkzaamheden. Woonzorg Nederland heeft in bijgestelde saneringsplannen waaraan aan de eisen van de gemeente is voldaan, in concept ingediend en wil zo spoedig mogelijk de werkzaamheden kunnen hervatten. Het is nog niet bekend wanneer de werkzaamheden worden hervat.

Vraag 10

Bent u van oordeel dat de bewoners, gezien de psychische belasting en de risico's op inademing van asbestdeeltjes, (tijdelijk) moeten verhuizen? Welke garanties krijgen zij mee over schadevergoeding en compensatie voor eventuele gezondheidsklachten in de toekomst?

Antwoord 10

Of en wanneer er noodzaak is voor het (tijdelijk) verhuizen van bewoners is een beslissing die van geval tot geval op lokaal niveau moet worden genomen door de verhuurder. In dit geval Woonzorg Nederland. Dit in overleg met de gemeente. De GGD kan hier een adviserende rol in vervullen. Woonzorg Nederland is verantwoordelijk voor het contact met bewoners over het proces.

Vraag 11

Bent u van mening dat Woonzorg de morele plicht heeft die verhuizing te organiseren? Zo nee, wie moet de verhuizing dan organiseren?

Antwoord 11

Zoals in het antwoord op vraag 10 is aangegeven, kan ik niet beoordelen of een verhuizing in specifieke gevallen noodzakelijk is. Het ligt in de rede dat Woonzorg Nederland de bewoners (en de aanwezige bewonerscommissie) zal informeren over de vervolgstappen zodra de gemeente alle noodzakelijke toetsen heeft gedaan en er toestemming van het stadsdeel is tot herstart van de saneringswerkzaamheden. De organisatie van een eventueel verhuisproces is aan de woningcorporatie in overleg met de gemeente.

Vraag 12

Wat zijn de maatschappelijke kosten van deze onzorgvuldige wijze van sanering? Indien u dit nog niet kunt kwantificeren, bent u dan bereid dit op een later moment alsnog te doen?

Antwoord 12

Maatschappelijke kosten vloeien vooral voort uit aanwezige onzekerheid en onrust bij betrokkenen en materiële en personele kosten, afhankelijk van de gemaakte en te maken keuzes. Verder uit het risico op inademing van asbestdeeltjes, met een kleine kans op ernstige gezondheidseffecten in de toekomst. Het communiceren hierover en het – voorzover mogelijk – inschatten van de daarbij behorende (maatschappelijke) kosten is een verantwoordelijkheid van de betrokken organisaties.